

Eija Junttila
SAY:n puheenjohtaja
eija.junttila@fimnet.fi

PUHEENJOHTAJALTA

No johan oli vuosi

Joskus on vain parempi, kun ei tiedä ennalta mitä on edessä. COVID 19 -pandemian lisäksi vuoteen on mahtunut erikoisalaamme keskeisesti vaikuttaneita ja puhututtaneita uudistuksia. Näistä merkittävimpänä on toki uusi työaikalaki, mutta keskeisenä myös erikoislääkärikoulutukseen liittyvät muutokset: uudistunut valintamenettely ja siirtyminen kohti osaamisperusteista koulutusta sekä kaiut erikoislääkärikuulustelun muuttumisesta kohti EDAIC-kuulustelua. Yksikin näistä edellä mainituista pyörteistä olisi kyllä riittänyt.

Vaikka COVID 19 -pandemiasta olen kirjoittanut näissä kolumneissa riittämiin, ei sitä tälläkään kertaa voi sivuuttaa. Yhdistystoiminnan kannalta yksi keskeisimmistä vaikutuksista jäsenistömme ylikuormittuneisuuden lisäksi on ollut koulutus-toiminnan hyytyminen. Vastaiskuna tälle Operatiivisia ei suinkaan jätetty tänäkään vuonna väliin, vaan järjestettiin webinaarina. Toimikoon se rohkaisuna jaoksillemme etäkoulutusten järjestämiseksi tulevan vuoden aikana. Erityisen ilahduttavaa oli myös valtaisa osallistujamäärä abstraktikisassa. Sen sijaan itse webinaarin osallistujamäärä jäi toivottua vähäisemmäksi ja anestesia- ja leikkauksen erikoisalojen osallistumisen edelle. Silti aina jotain positiivista: ortopedit olivat mukana webinaarissamme. On uudelleen yhdistymisen aika!

Kuten jo edellisestä Finnanestista saimme lukea, vuoden kuohuttavin muutos on ollut uusi työaikalaki ja erityisesti sen aiheuttamat seuraukset päivystysjärjestelyihin. Uuden työaikalain aiheuttamat vaatimukset päivystysvuorojen rakenteisiin on aiheuttanut päänsärkyä niin

työnantajille kuin työntekijöille. Huoli päiväaikaisen anestesia- ja leikkauksen erikoisalojen riittävästä ja asianmukaisesta koulutuksen toteutumisesta on täysin perusteltua. Samoin perusteltua on huoli ansiotulojen pienentymisestä, jos lain vaatima päivystysvuorojen lyhentäminen toteutetaan päivystysvuoroa edeltävällä aktiivivapaalla. Vaikka uudistuksella oli tarkoitus vähentää ja hallita työsidonnaisuutta, voi lukumääräisesti tiheimmät – vaikkakin lyhyemmät – päivystysvuorot tuntua sen lisääntymisenä. Myös päivystysajan työnsisältö on voinut muuttua kiihkeätempoisemmaksi ja epämieliseksi ns. toisen päivystäjän levon turvaajana, kun päivystyshommia joutuu hoitamaan kahden edestä ja tämän oman kolmen tunnin ”lepoaikana” hengitys ja syke häidin tuskin ehtii tasaantua. Tällöin uudistus on kyllä ampunut itseään jalkaan. Hämmäntävää on myös eri erikoisalojen erilainen tapa tulkita ja toteuttaa uutta lakia. Esimerkiksi kirurgikollegamme tuntuvat ratkaisevan tämän pulman kovin eri tavoin, vaikka pyörimme saman leikkauspöydän ympärillä. Eri erikoisalojen yhdenmukainen kohtelu ja vaatimukset tulee tässäkin asiassa olla itsestäänselvyys.

Erikoislääkärikoulutus on kokenut melkoisen ravistelun sekä. Valintamenettelyn uudistuttua ja koko koulutusrakenteen muuttuessa nyt aika-perusteisesta osaamisperusteiseksi on erikoisalamme professorit ja muut koulutustoiminnasta vastaavat olleet aivan uuden edessä. Uuden valintamenettelyn tarkoitukselliset jalot ja tavoiteltavat: löytää alallemme siihen soveltuvat ja motivoituneet tekijät. Tähän uudistus vastaakin motivaatiokirjeineen ja haastatteluosuuksineen. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että tieteellinen me-

Vuoden kuohuttavin muutos on ollut uusi työaikalaki.

ritoituminen pystyy jyräämään motivaation. Se toki lisää halukkuutta tieteen tekoon jo varhaisvaiheessa, minkä voi nähdä hyvänäkin asiana. Kunhan emme menetä niitä rautaisia klinikoita, kädentaitajia, joilta kaikilta tieteen teko ei yksinkertaisesti vain luista, koska he eivät ehkä ole siihen motivoituneita. Eihän siihen pakottaakaan kannata.

Koulutuksen muuttuminen osaamisperusteiseksi istuu nykyiseen yksilökeskeiseen ajattelutapaan luontevasti. On silti muistettava, että tämä malli vaatii jatkuvaa koulutettavan osaamisen arviointia. Se taas vaatii lisää kouluttajaresurssia

niin määrällisesti kuin ennen kaikkea laadullisesti: mielekkään sisällön suunnittelun lisäksi kouluttajan antama palaute on oltava rakentavaa ja osaamista edistävää. Vastavuoroisesti koulutettavalla on oltava taito ja kyky ottaa tätä palautetta vastaan ja arvioida itse omaa osaamistaan.

Vaikka kuluneen vuoden meno on ollut hengästyttävä ja syke ohimoilla vahva, kuukaudet seuraavat toistaan aivan kuten ennenkin. En silti pistäisi pahakseni, jos ensi vuonna mentäisiin vähän seesteisimmässä tunnelmissa. Edes se rokote. ■